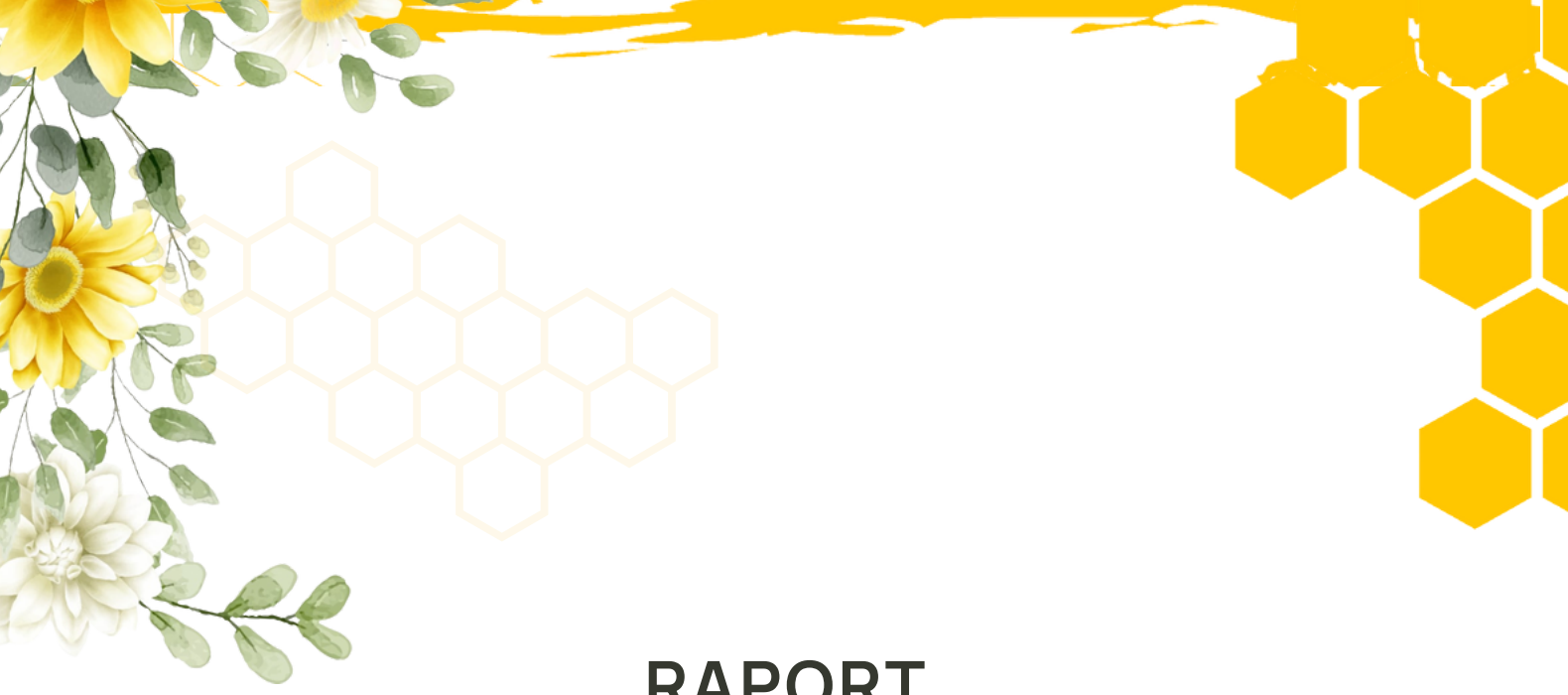

RAPORT

Z ANALIZY BUDŻETÓW OBYWATELSKICH
W KONTEKŚCIE OWADÓW ZAPYLAJĄCYCH

EDYCJA 2020/21

WYKONAWCA

PARTNERZY

20.01.2022

SPIS TREŚCI

WSTĘP	3
Zapylacze	3
Budżety obywatelskie	4
Cel i metodologia badania	5
STATYSTYKI	6
Podsumowanie edycji BO 20/21	7
Projekty sprzyjające zapylaczom: ilość	8
Projekty sprzyjające zapylaczom: środki finansowe	10
PRZYKŁADOWE PROJEKTY	12
Projekty zakwalifikowane do realizacji	13
Projekty niezakwalifikowane do realizacji	15
Projekty niedopuszczone do głosowania	17
O CZYM PAMIĘTAĆ ZGŁASZAJĄC SWÓJ PROJEKT?	19
Łąki kwietne	20
Domki dla owadów	21
nasadzenia drzew	21
Korytarze ekologiczne	22
#PSZCZOŁAMUSIBYĆ	23
BIBLIOGRAFIA	24
KONTAKT DO AUTORÓW	25

ZAPYLACZE

CO TO SĄ ZAPYLACZE?

Zapylaczami nazywamy zwyczajowo te owady, które w trakcie przemieszczania się z kwiatu na kwiat dokonują przy okazji zapylania roślin. Poszukują nektaru lub pyłku, a jednocześnie przenoszą tenże pyłek między kwiatami, doprowadzając w ten sposób do ich zapylenia.

NIE TYLKO PSZCZOŁA

Spośród owadów zapylaczami mogą być np. pszczoły, osy, trzmiele, motyle, ćmy czy chrząszcze. Mogą nimi być też inne zwierzęta, jak ptaki, gryzonie i gady. Czasem w procesie zapylania uczestniczą też wiewiórki czy małpy, a nawet ludzie.

CO TRZECIĄ ŁYŻKĘ JEDZENIA ZAWDZIĘCZAMY OWADOM ZAPYLAJĄCYM

Około 90 procent roślin okrytonasiennych charakteryzuje entomogamia, czyli owadopylność. Aż 75 procent naszych rodzimych roślin uprawnych nie może rozwijać się bez interwencji zapylaczy. Szacuje się, że w Europie od owadów zapylających zależy ok. 15 miliardów euro rocznej produkcji rolnej.

OD LAT 70. LICZBA GATUNKÓW OWADÓW ZNANYCH CZŁOWIEKOWI ZMAŁAŁA O POŁOWĘ

Badania i obserwacje prowadzone na całym świecie dowodzą, że owady wymierają. Maleje ich populacja, staje mniejsza się liczba gatunków. Zagrażają im choroby, pasożyty, zmiany klimatyczne, zanieczyszczenia powietrza czy zatrucia spowodowane stosowaniem środków ochrony roślin,

BUDŻETY OBYWATELSKIE

CO TO SĄ BUDŻETY OBYWATELSKIE?

Budżety obywatelskie, zwane również partycypacyjnymi, są procesami demokratycznym, dzięki którym mieszkańcy mają możliwość współdecydować o wydatkach gminy na nadchodzący rok.

BUDŻETY OBYWATELSKIE W POLSCE

Jako pierwsze budżet obywatelski wprowadziło miasto Sopot w 2011 roku. W 2017 roku 320 miast zdecydowało się na użycie tego narzędzia. W 2020 roku ilość miast organizujących budżet obywatelski zmalała ze względu na niepewną sytuację finansową samorządów podczas pandemii COVID-19.

BUDŻETY OBYWATELSKIE - KROK PO KROKU

Proces organizacji budżetu obywatelskiego zaczyna się od przygotowania procesu oraz ustalenia zasad przez gminę. Deklarowana jest również ilość środków finansowych, które zostaną poświęcone na realizację projektów w danej edycji.

Następnie gmina promuje możliwość zgłaszania projektów do budżetu obywatelskiego. Może to zrobić każdy obywatel gminy. Zgłoszone projekty są weryfikowane przez władze gminy. W weryfikacji są uwzględniane aspekty formalne, prawne i techniczne. W przypadku uzyskania negatywnej opinii, wnioskodawcy mają prawo odwołania się od oceny komisji weryfikacyjnej.

Po etapie weryfikacji lista zaakceptowanych projektów jest ogłaszana i poddawana głosowaniu przez mieszkańców gminy. Głosowanie może odbywać się przez Internet, w lokalu wyborczym lub w Urzędzie Gminy. Niektóre miasta dopuszczają do głosowania również osoby niepełnoletnie. W głosowaniu należy zawsze podać swoje dane kontaktowe oraz PESEL.

Projekty wyłonione przez mieszkańców w głosowaniu są następnie realizowane przez władze lub pracowników gminy.

CEL I METODOLOGIA BADANIA

CEL BADANIA

Poniższy raport został stworzony przez fundację Pszczoła Musi Być, aby:

- 1) poszerzyć świadomość ludzi o akcjach, które sprzyjają owadom zapylającym;
- 2) zainspirować jego odbiorców do podejmowania podobnych działań oraz dostarczyć potrzebną do tego wiedzę.

PRZEBIEG BADANIA

Przeprowadzona została analiza projektów zgłaszanych do budżetów obywatelskich w 2020 roku (realizowanych w 2021), które dotyczyły owadów zapylających lub pozytywnie na nie wpływały. Przebadane zostały budżety obywatelskie wszystkich miast wojewódzkich w Polsce. Pod uwagę brane były ilość i treść projektów oraz poświęcane na nie środki pieniężne.

Oprócz analizy projektów sporządzone zostało również zestawienie różnych rozwiązań mających na celu ochronę owadów zapylających oraz przedstawione wiążące się z nimi wyzwania.

METODOLOGIA

Metodą badawczą była metoda statystyczna. Dane zostały wyciągnięte ze stron internetowych budżetów obywatelskich lub z raportów z ich realizacji. Projekty sprzyjające owadom zapylającym wyróżnialiśmy poprzez wyszukiwanie takich słów kluczowych, jak: pszczoła, zapylacz, owad, pasieka, kwiat, krzew, drzewo, sadzenie, łąka. Słowa klucze były wyszukiwane w tytułach projektów oraz w ich opisach, jeśli było to możliwe.

Projekty były dodatkowo sprawdzane pod kątem wpływu na zapylacze. Np. projekt "Wycinka drzew na ulicy xyz" został wyłączony z analizy, mimo że w tytule pojawiło się słowo klucz, ponieważ nie ma pozytywnego wpływu na zapylacze.

STATYSTYKI

BUDŻETY OBYWATELSKIE W MIASTACH WOJEWÓDZKICH W POLSCE - 2020/2021

WSZYSTKIE ZGŁOSZONE
PROJEKTY

7810

WSZYSTKIE WYGRANE
PROJEKTY

1522

LICZBA PROJEKTÓW SPRZYJAJĄCYCH
ZAPYLACZOM DOPUSZCZONYCH
DO GŁOSOWANIA

301

LICZBA PROJEKTÓW
SPRZYJAJĄCYCH ZAPYLACZOM
WYBRANYCH W GŁOSOWANIU

128

ŚRODKI PIENIĘŻNE BUDŻETÓW
OBYWATELSKICH

320 251 000 zł

ŚRODKI PIENIĘŻNE POŚWIĘCONE NA
PROJEKTY SPRZYJAJĄCE ZAPYLACZOM

33 659 222 zł

UDZIAŁ PROJEKTÓW
SPRZYJAJĄCYCH ZAPYLACZOM W
WYGRANYCH PROJEKTACH

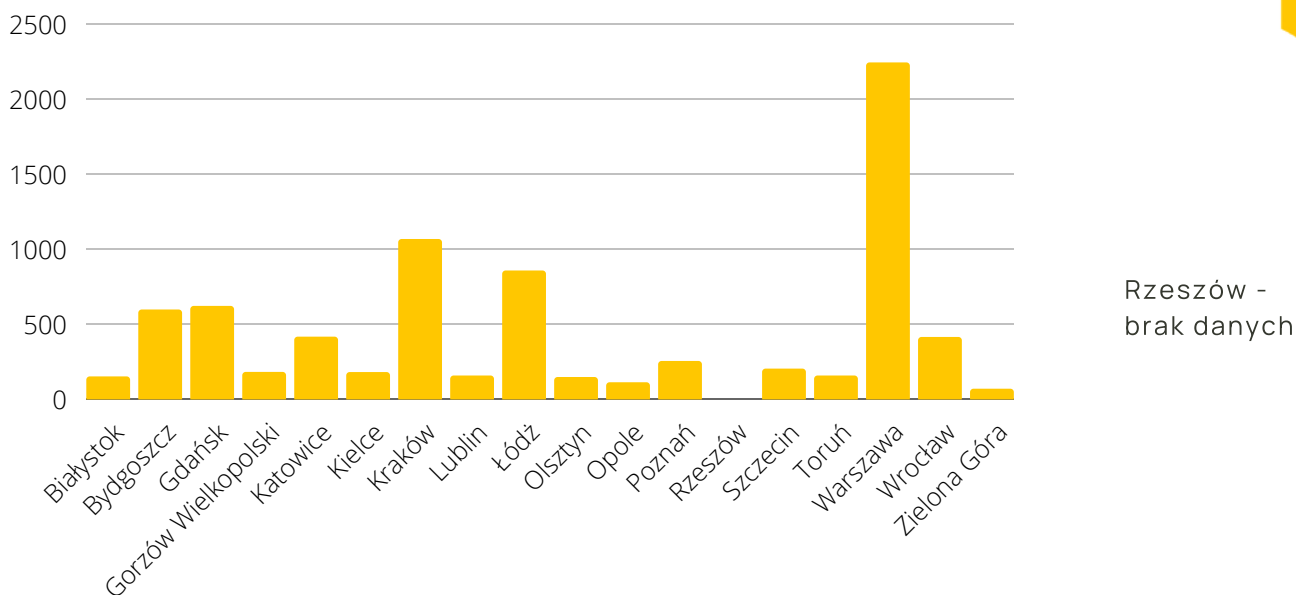
8%

% ŚRODKÓW BUDŻETÓW
OBYWATELSKICH PRZEZNACZONYCH NA
PROJEKTY SPRZYJAJĄCE ZAPYLACZOM

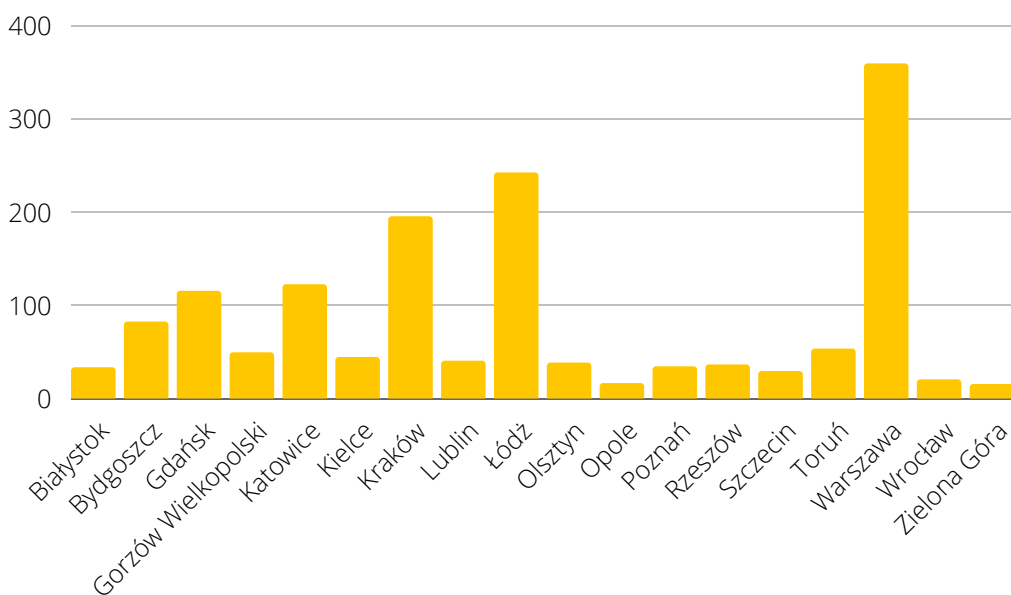
11%

LICZBA PROJEKTÓW

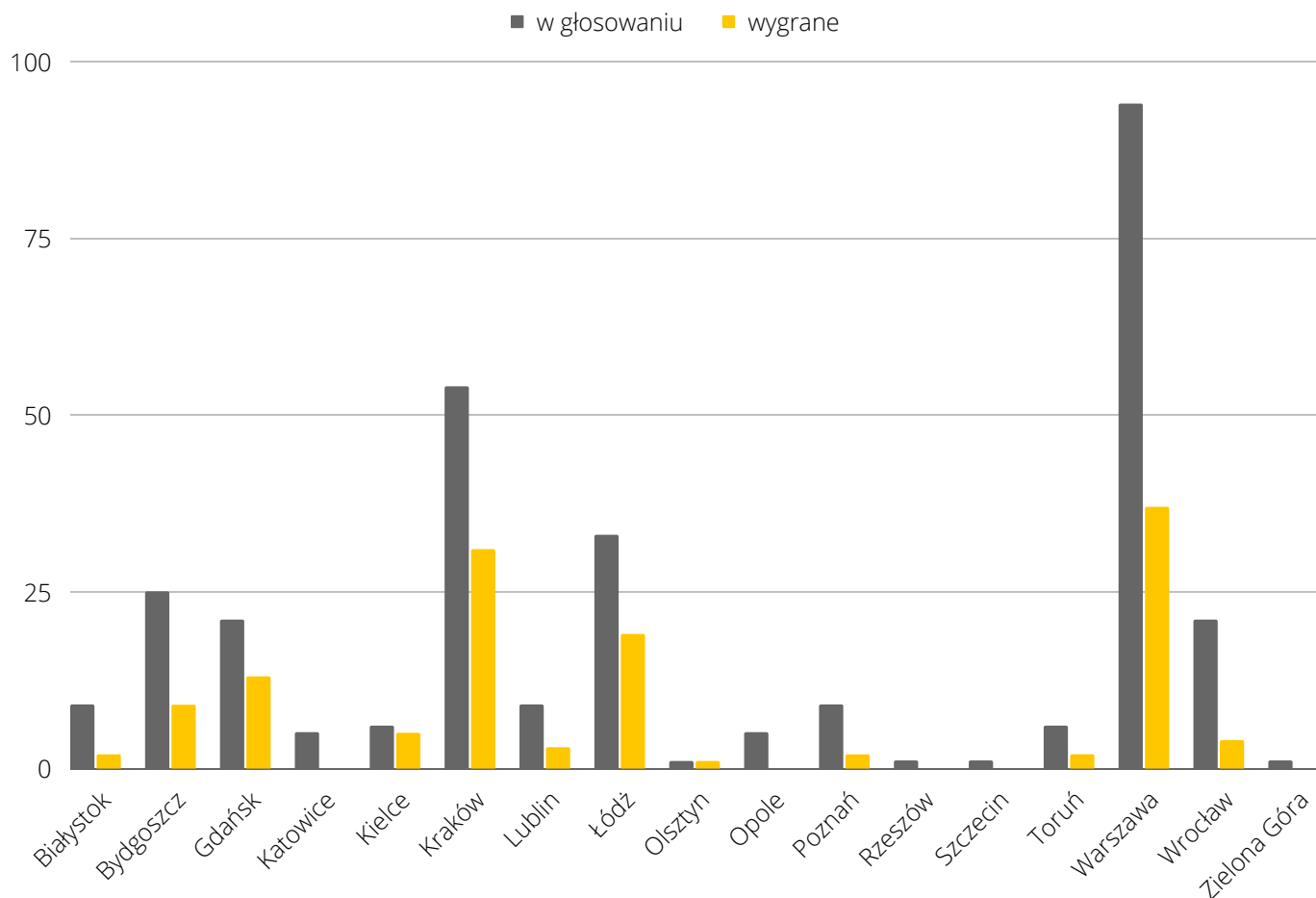
Zgłoszone projekty

Wygrane projekty

LICZBA PROJEKTÓW SPRZYJAJĄCYCH ZAPYLACZOM

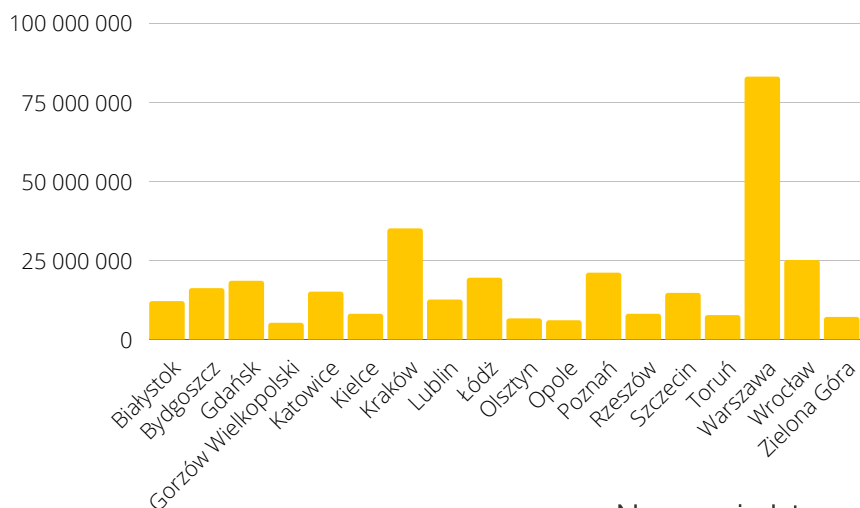
Największe edycje budżetów obywatelskich odbyły się w Warszawie, Krakowie i Łodzi. Miasta te przodują pod każdym analizowanym względem - liczba zgłoszonych i wygranych projektów, sprzyjających zapylaczom i ogółem. W Warszawie projektów sprzyjających zapylaczom wygrało 37, w Krakowie 31, a w Łodzi - 19.

W naszej analizie nie znaleźliśmy projektów sprzyjających zapylaczom w następujących miastach: Gorzów Wielkopolski, Katowice, Opole, Rzeszów, Szczecin i Zielona Góra.

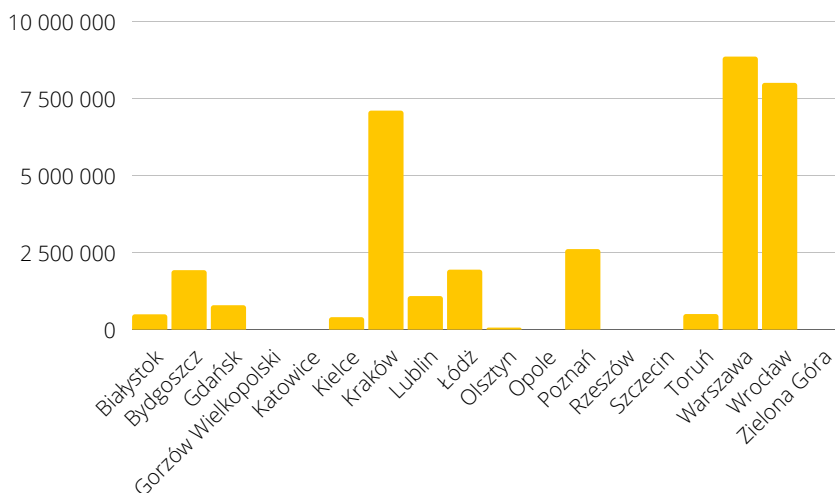
Na jedno miasto wojewódzkie przypada średnio 7 wygranych projektów sprzyjających zapylaczom

POŚWIĘCONE ŚRODKI

Ogółem

Na projekty sprzyjające zapylaczom

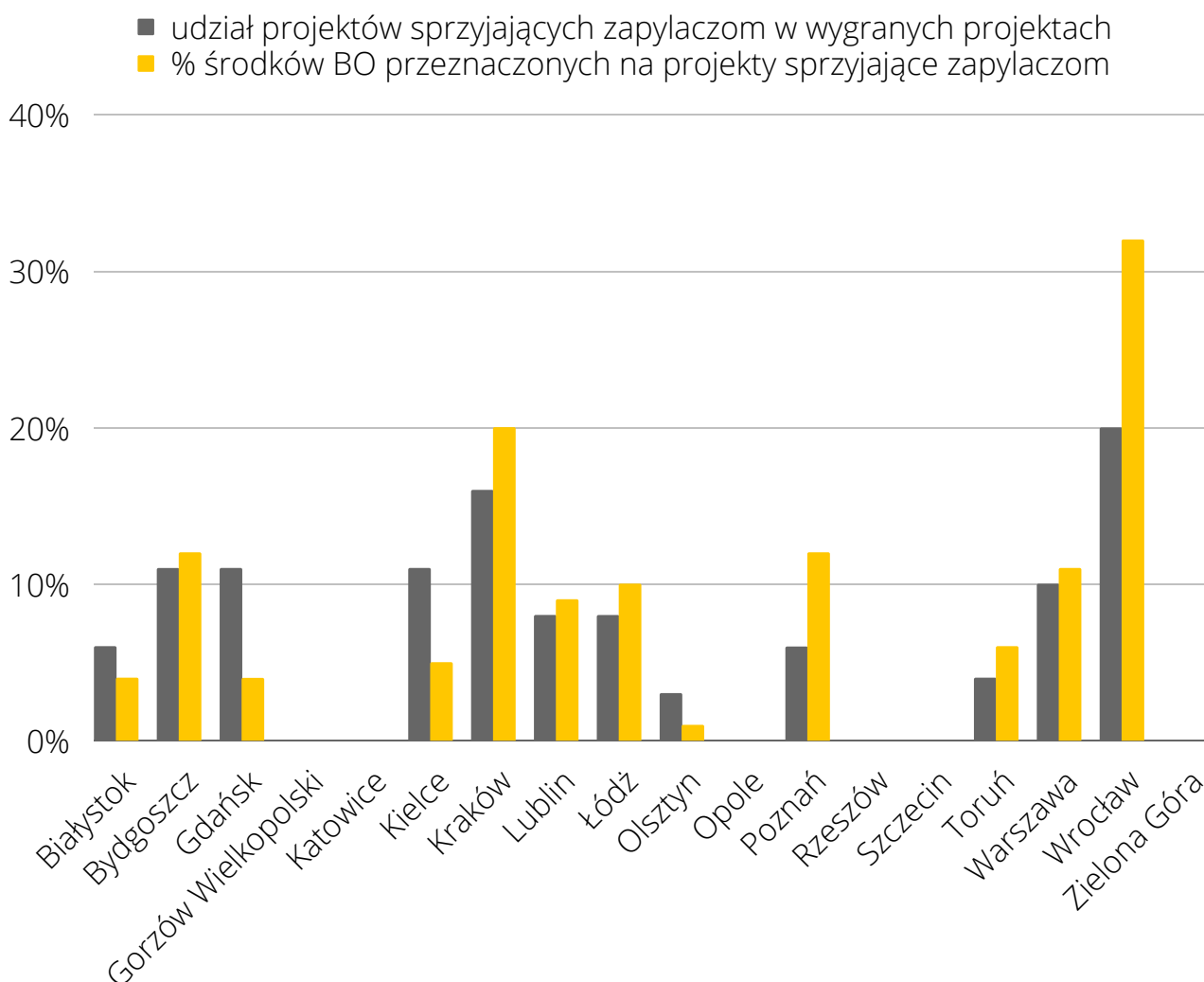

Porównanie poświęconych środków na projekty ogólnie i na projekty sprzyjające zapylaczom zmienia przodujące miasta - zamiast Łodzi pojawia się Wrocław, w którym na projekty sprzyjające zapylaczom wydano 8 000 000 zł

Warto zaznaczyć, że w budżecie obywatelskim Wrocławia znalazło się kilka projektów łączących ze sobą działania ekologiczne i infrastrukturalne - co wpływa na końcową wartość poświęconych środków.

Na jedno miasto wojewódzkie przypada średnio 1,9 mln zł poświęconych na projekty sprzyjające zapylaczom.

UDZIAŁ PROJEKTÓW SPRZYJAJĄCYCH ZAPYLACZOM W WYGRANYCH PROJEKTACH

Porównanie liczby wygranych projektów sprzyjających zapylaczom z ogółem wygranych projektów wysuwa na prowadzenie Wrocław, a zaraz za nim Kraków oraz Bydgoszcz.

Procentowo, najwięcej pieniędzy na zapylacze poświęciły Wrocław, Kraków oraz ex aequo Bydgoszcz i Poznań.

PRZYKŁADY PROJEKTÓW

PRZYKŁADY PROJEKTÓW SPRZYJAJĄCYCH ZAPYLACZOM ZAKWALIFIKOWANYCH DO REALIZACJI

Poniżej przedstawiamy przykłady projektów z budżetów obywatelskich w edycji 2020/21 dotyczących zapylaczy, które zostały wybrane do realizacji w głosowaniu.

Sprowadźmy pszczoły do Wawra - pasieka edukacyjna i sąsiedzkie miodobranie

Miasto: Warszawa

Koszt: 58 950 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Celem projektu jest poszerzenie wiedzy o ekologii i owadach zapylających w dzielnicy Wawer. W ramach projektu na terenie dzielnicy założona została pasieka składająca się z 6 pszczelich rodzin. Przeprowadzono również warsztaty dla mieszkańców Wawra. Wokół pasieki ma być organizowana wspólna praca dotycząca miodobrania czy opieki nad pszczołami.

Łąka miododajna przy ulicy Matejki

Miasto: Gdańsk

Koszt: 4 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Projekt zakłada założenie łąki kwietnej na osiedlu Wrzeszcz w Gdańsku.

O pszczołach w przedszkolach i szkołach podstawowych - warsztaty edukacyjne

Miasto: Kielce

Koszt: 30 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Projekt ma na celu przeprowadzenie warsztatów dla dzieci i młodzieży, szerzących świadomość ekologiczną, wiedzę o pszczołach i ich roli w ekosystemie oraz o zawodzie pszczelarza. Prowadzącymi warsztaty byli wykwalifikowani pszczelarze.

Park Leonarda da Vinci na Gądowie Małym

Miasto: Wrocław

Koszt: 2 000 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Projekt ma na celu utworzenie parku na terenie jednego z osiedli we Wrocławiu. W planie znalazło się m.in. zasadzenie drzew, krzewów, kwiatów, jak również postawienie dwóch hoteli dla owadów.

Łąki kwietne

Miasto: Toruń

Koszt: 470 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Projekt ma na celu założenie kilku łąk kwietnych we wskazanych lokalizacjach. Uzasadnieniem jest pozytywny wpływ na mikroklimat miasta (minimalizacja odczuwania wysokich temperatur w upalne dni), na stan powietrza oraz na obecność pożytecznych owadów w mieście.

PRZYKŁADY PROJEKTÓW SPRZYJAJĄCYCH ZAPYLACZOM NIEZAKWALIFIKOWANYCH DO REALIZACJI

Poniżej przedstawiamy przykłady projektów z budżetów obywatelskich w edycji 2020/21 dotyczących zapylaczy, które NIE zostały wybrane do realizacji w głosowaniu.

Drewniane domki stojące dla pszczoł murarek

Miasto: Bydgoszcz

Koszt: 3 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Projekt miał na celu umieszczenie dwóch domków dla pszczoł murarek na terenie świetlicy środowiskowej, otoczonej pasem zieleni, krzewami i kwiatami.

Pszczoły z miasta

Miasto: Kraków

Koszt: 30 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Projekt zakładał zorganizowanie warsztatów pszczelarskich w postaci wykładów, spacerów tematycznych oraz zajęć praktycznych na przestrzeni 10 miesięcy.

Odbudowa populacji owadów zapylających

Miasto: Toruń

Koszt: 15 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Celem projektu było założenie zestawu 50-ciu kokonów pszczoł i domków dla pszczoł murarek na terenie Torunia.

"Ogród Owadów" z Centrum Edukacji Entomologicznej.

Miasto: Poznań

Koszt: 2 000 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Celem projektu było założenie "Ogrodu Owadów" w Ogrodzie Zoologicznym w Poznaniu. Uzasadnieniem były ochrona owadów oraz edukacja.

Zielony płótek w pnączach i kwiatach przy Szkole Podstawowej nr 2

Miasto: Łódź

Koszt: 250 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Celem projektu było wykonanie ogrodzenia, po którym miały pięć się ozdobne pnącza oraz kwiaty.

Antysmogowa łąka kwietna między Trawiastą a Ziołową.

Miasto: Łódź

Koszt: 70 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Celem projektu było założenie łąki kwietnej na skwerze na skrzyżowaniu dwóch ulic w Łodzi. Oprócz tego w planie projektu było zasadzenie 14 drzew wzdłuż chodnika.

PRZYKŁADY PROJEKTÓW SPRZYJAJĄCYCH ZAPYLACZOM NIEDOPUSZCZONYCH DO GŁOSOWANIA

Poniżej przedstawiamy przykłady projektów z budżetów obywatelskich w edycji 2020/21 dotyczących zapylaczy, które nie zostały dopuszczone do głosowania.

Pszczeli Zakątek

Miasto: Kraków

Koszt: 325 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: Projekt miał polegać na uporządkowaniu pięciu działek należących do Gminy Kraków, a następnie zagospodarowaniu ich w sposób przyjazny zapylaczom. W planie było utworzenie rabat z bylinami, zasadzenie krzewów kwitnących i zainstalowanie domków dla owadów pomiędzy nimi.

Powód dyskwalifikacji: niejasny status prawny przedmiotowych działek

Hotel dla owadów nad Kanałem Bydgoskim

Miasto: Bydgoszcz

Koszt: 10 000 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: W planie projektu znalazło się stworzenie tzw. hotelu dla owadów oraz łąki kwietnej.

Pasieki Krakoskie - Miodek Krakoski

Miasto: Kraków

Koszt: 120 200 zł

Strona: [link](#)

Krótki opis: W planie projektu znalazło się zakupienie i zasiedlenie 72 uli przy budynkach miejskich, na dachach, na terenie skwerów, parków, w okolicy przedszkoli i żłobków.

Powód dyskwalifikacji: Nie zostały wskazane lokalizacje, na których miałyby zostać zrealizowane zadanie. Zabrakło planu co do opieki nad pszczołami po zakończeniu projektu.

Plac różany i łąki kwietne na Nowym Mieście

Miasto: Białystok

Koszt: 276 342 zł

Strona: [link](#) (plik: Projekty Osiedlowe Niezakwalifikowane)

Krótki opis: Projekt zakładał stworzenie różanego placu oraz łąki kwietnej, nasadzenia drzew, róż, traw i bylin.

Powód dyskwalifikacji: Nasadzenia drzew i krzewów we wskazanej lokalizacji byłyby niebezpieczne. Mogłyby prowadzić do uszkodzeń i awarii, ponieważ podany teren jest bogaty w infrastrukturę podziemną i liczne media.

O CZYM PAMIĘTAĆ ZGŁASZAJĄC SWÓJ PROJEKT?

RZECZYWISTOŚĆ NIE JEST CZARNO-BIAŁA

Jak widać z przykładów wymienionych na poprzednich stronach, tematyka projektów dotyczących zapylaczy jest bardzo szeroka. Projekty koncentrowały się m.in. na budowaniu domków dla owadów, zakładaniu pasiek, zakładaniu łąk kwietnych, sadzeniu drzew lub krzewów.

Należy pamiętać o tym, że nie każdy projekt zahaczający o wymienione tematy, będzie mieć jednoznacznie pozytywny wpływ na owady zapylające. Procesy i zjawiska zachodzące w naturze są na tyle skomplikowane, że czasem trudno przewidzieć efekt podejmowanych przez człowieka akcji.

Warto być świadomym istniejących w świecie nauki dylematów, by zmaksymalizować pozytywny wpływ naszych działań oraz uchronić się od błędów wynikających z niewiedzy. W następnych akapitach przybliżymy kilka z nich.

ŁĄKI KWIETNE

Łąka kwietna może być znakomitą rozwiązaniem na zagospodarowanie przestrzeni. Stanowi ona dla zapylaczy miejsce do życia oraz bazę pożytkową. Odpowiedni dobór gatunków roślin pozwala na założenie jej na wszelkich rodzajach gleb. (więcej informacji: [link](#))

Przy wyborze miejsca na zasianie łąki kwietnej należy zwrócić uwagę na dostęp do wody i nasłonecznienie. Następnie koniecznością jest odpowiednia pielęgnacja poprzez koszenie.

Po więcej informacji polecamy sięgnąć do artykułu na naszym blogu: pszczolamusibyc.pl/blog/laka-kwietna-raj-dla-owadow/

DOMKI DLA OWADÓW

Mimo że wiele źródeł w Internecie pozytywnie ocenia wpływ domków na owady i zachęca do ich stawiania, mogą one przynieść również negatywne skutki. Naukowcy zauważyli, że przez nieodpowiednią konstrukcję lub umiejscowienie domków możemy sprawić, że będą one zamieszkiwane przez tylko jeden gatunek owada. W konsekwencji bioróżnorodność będzie spadała zamiast rosnąć.

Aby domek stanowił schronienie dla wielu zapylaczy, musi być urozmaicony i odpowiednio postawiony. Określone gatunki preferują specyficzne formy zagłębień, należy więc zadbać o to, by wewnątrz znalazły się np. pokruszone cegły, trzcina, patyczki, rurki z gliną i szyszki.

Lokalizacja domków musi dawać owadom dostęp do bazy pokarmowej oraz chronić przed niebezpieczeństwami. Należy zadbać, aby domek znajdował się w okolicy łąk kwiatnych, drzew lub nieużytków zielonych oraz w oddali od ruchliwych dróg, które generują szkodliwe pyły oraz narażają owady na kolizję z szybko jadącymi pojazdami. Domki muszą też być osłonięte od wiatru i bezpośredniego słońca.

Uwzględnienie powyższych aspektów pozwoli nam pomagać zapylaczom mądrze oraz zmniejszyć ryzyko wywarcia negatywnego wpływu na środowisko.

NASADZENIA DRZEW

Drzewa służą nie tylko owadom, ale i wszelkim innym istotom. Stanowią ostoję dla owadów i ptaków, pozytywnie wpływają na retencję wody oraz poprawiają samopoczucie mieszkańców.

Aby wspierać owady zapylające, powinniśmy sadzić gatunki drzew liściastych obficie nektarujących, jak lipy drobnolistne, akacje czy klony.

KORYTARZE EKOLOGICZNE

Wiele z gatunków zapylaczy nie przemieszcza się na dalekie dystanse co powoduje, że bariera w postaci drogi czy zabudowań staje się nie do pokonania. Rozwiązaniem tego problemu są korytarze ekologiczne, które umożliwiają zwierzętom, roślinom i grzybom swobodne przemieszczanie się. Dają im schronienie i dostęp do pokarmu. W praktyce można powiedzieć, że korytarz ekologiczny to połączenie terenów zielonych.

Taka forma ochrony przyrody jest wpisana w Ustawę o Ochronie Przyrody z 2004 r, a jeszcze większe przedsięwzięcia planowane są na szczeblach międzynarodowych.

Korytarze ekologiczne to rozwiązanie stosowane zazwyczaj na obszarach pozamiejskich. Istotnym jest jednak zapewnienie owadom możliwości migracji również na terenie miasta. Powinniśmy o tym pamiętać podczas planowania swojego projektu dotyczącego np. budowania domków dla zapylaczy czy zakładania łąk kwietnych,

PODSUMOWANIE

W przeanalizowanej przez nas edycji Budżetów Obywatelskich najczęściej zgłaszane były projekty związane z nasadzeniami drzew oraz łąkami kwietnymi. Taka tematyka jest najbezpieczniejsza - w każdym badaniu wykazuje pozytywny wpływ na zapylacze.

Nie oznacza to jednak, że należy zrezygnować ze zgłaszania projektów dotyczących np. domków dla owadów. Zalecamy zastosowanie się do naszych wskazówek i do kontaktowania się z nami bezpośrednio w celu skonsultowania swoich pomysłów.

Przy zgłaszaniu swojego projektu do budżetu obywatelskiego należy wziąć pod uwagę nie tylko aspekty ekologiczne, ale też prawne i infrastrukturalne. Przez niedopatrzenia na tym podłożu wiele pomysłów nie przechodzi etapu weryfikacji.

Fundacja Ekologiczna Pszczoła Musi Być jako cele statutowe wskazuje ochronę środowiska naturalnego i zwiększanie populacji owadów zapylających. Kładzie szczególny nacisk na działalność informacyjną i edukacyjną społeczeństwa w zakresie znaczenia zrównoważonego rozwoju, bioróżnorodności, budowania świadomości ekologicznej i konsumenckiej.

KODEKS DOBRYCH PRAKTYK

Zapraszamy do zapoznania się z Kodeksem Dobrych Praktyk w stosunku do pszczół i innych owadów zapylających, stworzonym przez naszą fundację. Stosując się do niego możemy w bardzo prosty sposób ułatwić życie zapylaczom bytującym w naszej najbliższej okolicy.

www.pszczolamusibyc.pl/kodeks-dobrych-praktyk/

SOCIAL MEDIA

facebook.com/pszczolamusibyc

[@pszczolamusibyc](https://www.instagram.com/pszczolamusibyc)

linkedin.com/company/pszczola-musi-byc

www.pszczolamusibyc.pl

BIBLIOGRAFIA

- <https://www.polskieradio.pl/9/9006/Artykul/2777628,Liczebosc-pszczol-znaczaco-spada-Dlaczego-przenosza-sie-do-miast>
- <https://www.europarl.europa.eu/news/pl/headlines/society/20191129STO67758/co-powoduje-spadek-liczebnosci-pszczol-i-innych-zapylaczy-infografiki>
- <https://klimat.rp.pl/walka-o-klimat/art17081111-ludzosc-potrzebuje-pszczol-ale-pasieki-nie-ocala-swiata>
- https://www.portalpszczelarski.pl/artykul/1514/wartosc_pracy_pszczol_w_polsce_i_na_swiecie_2017.html
- <http://budzetyobywatelskie.pl/podstawowa-wiedza/>
- <https://www.modr.mazowsze.pl/imprezy-i-konkursy/relacje-2018/2420-szanujmy-pszczoly>
- <https://www.warnersdistillery.com/blogs/news/how-and-where-to-install-your-bee-hotel>
- <https://lakikwietne.pl/zakladamy-lake-wieloletnia/>
- <https://academic.oup.com/jof/article-abstract/75/2/84/4643628?login=false>
- <https://korytarze.pl/mapa/mapa-korytarzy-ekologicznych-w-polsce>
- <https://obserwatorium.miasta.pl/zly-rok-dla-budzetow-obywatelskich-borys-martela-badanie-2020/>
- <https://www.konsultacje.metropoliapoznan.pl/sbo/pagesView,21,Budzet-obywatelski,PL#>
- <http://lukaszluczaj.pl/category/laka-kwietna/>
- www.pszczolamusibyc.pl/blog

RAPORTY/WYSZUKIWARKI DOT. BUDŻETÓW OBYWATELSKICH W EDYCJI 2020/21

<u>Białystok</u>	<u>Kraków</u>	<u>Rzeszów</u>
<u>Bydgoszcz</u>	<u>Lublin</u>	<u>Szczecin</u>
<u>Gdańsk</u>	<u>Łódź</u>	<u>Toruń</u>
<u>Gorzów Wlkp</u>	<u>Olsztyn</u>	<u>Warszawa</u>
<u>Katowice</u>	<u>Opole</u>	<u>Wrocław</u>
<u>Kielce</u>	<u>Poznań</u>	<u>Zielona Góra</u>

KRS: 0000900218

NIP: 6572960023

REGON: 381637630

email: kontakt@pszczolamusibyc.pl

AUTOR BADANIA:

AGNIESZKA WOJTYNA

agnieszka.wojtyna@pszczolamusibyc.pl

AUTORZY RAPORTU:

AGNIESZKA WOJTYNA

agnieszka.wojtyna@pszczolamusibyc.pl

JAKUB SOBECZEK

jakub.sobeczek@pszczolamusibyc.pl